

דופן, ולא בשנות ערכין, כיון שמודה שאף בשנים אלו צריך מעת לעת?

ומשנינן: אדרבא משמע ש"שנים שבבן ושבת" מדובר בשנים שלא מפורשות בתורה, [והיינו שנים של פרק יוצא דופן]. דאי סלקא דעתך דכתיבא, ומדובר בשנים של ערכין, האי "שבבן ושבת", כלומר: למה נקט התנא בברייתא לשון "שבבן ושבת", "שבבן ושבת" כלשון הפסוק יט-א לגבי ערכין מיבעי ליה, ובעל כרחך מדובר בשנים של פרק יוצא דופן שכולן בלשון "בן ובת" נשנו: "בן" י"ב ו"בת" י"ב, וכיוצא בזה.

ועתה מפרשים את עיקר הדין שאמרה תורה בקיצבת ערך זכר ונקבה, שבזכר, נותן חמשים שקל כשהוא פחות מבן ששים, וכשהוא יותר מבן ששים פוחת ערכו עד לחמשה עשר שקל. ובנקבה, נותן שלשים שקלים כשהיא פחותה מבת ששים, וכשהיא יתירה מבת ששים פוחת ערכה לעשרה שקלים.

ושיילינן: ומאי שנא ערך נקבה, דכי מיוקנא ופחתא [כשהיא מזדקנת ליתירה מבת ששים, ופוחת שיעור ערכה] קיימא [עומד שיעור ערכה שהוא עשרה שקלים] אתילתא [על שליש] מערכה כשהיא ילדה פחותה מבת ששים, שהוא שלשים שקל. ומאי שנא זכר, דלא קיימא [שאינן עומד ערכו כשהוא יותר מבן ששים], אתילתא [על שליש] מערכו כשהוא ילד פחות מבן ששים! [שהרי ערכו כילד חמשים שקל, וכזקן רק חמשה עשר שקל].

ומשנינן: אמר חזקיה היינו טעמא, דאמרי

אמר ליה אביי לרב יוסף שפירש את הברייתא משמו של רב לענין פרקין דיוצא דופן: מי פלגיתו האם חלוקים אתם בדין, ולדעתך שנים של ערכין אינם מעת לעת?

אמר ליה רב יוסף לאביי: לא נחלקנו! אלא אנא אמרי חדא, והוא רב גידל אמר חדא, כלומר: שלענין הפירושו נחלקנו בדעת רב, באיזה שנים מדברת הברייתא, ולא לדינא.

ומסייענין לה, שאין כאן מחלוקת בדעת רב לדינא: הכי נמי מסתברא דאי סלקא דעתך פליגי ומאן דאמר "לערכין" לא אמר [סבר] שאף ליוצא דופן צריך מעת לעת, והאמר רב במסכת נדה: הלכתא בכלה פירקין דיוצא דופן, שהשנים שנאמרו שם הם מעת לעת, הרי שלרב, אף בפירקין דיוצא דופן השנים הן מעת לעת, ולא דוקא לענין ערכין, ולא חולק רב גידל על רב יוסף, והוא הדין שרב יוסף לא חולק על רב גידל.

ומקשינן: שכיון שלא נחלקו לדינא, ואלא למאן דאמר: "לערכין" מדובר בברייתא, מאי טעמא לא אמר ופירש: ליוצא דופן מדברת הברייתא?

ומשנינן: טעמו הוא, משום ש"שנים שבבן ושבת" שנזכר בברייתא הם דומיא דהנך שנים אחרות שהוזכרו בברייתא, ומה הנך שנים, הם שנים דכתיבא בתורה, אף הנך שנים שבבן ושבת, הם שנים דכתיבא בתורה, ואלו הן שנים של ערכין, ולא שנים של פרק יוצא דופן שאינן כתובות בתורה, אלא מהלכה למשה מסיני.

ומקשינן ואידך רב יוסף מדוע פירש שהברייתא מדברת בשנים של פרק יוצא